

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Газета 1966 йил
1 июлдан
чиқа бошлаган

ШАҲАР ИЖТИМОИЙ - СИЁСИЙ ГАЗЕТАСИ

№ 23 (10.076)

2004 ЙИЛ 3 ФЕВРАЛЬ

ПОЙТАХТНИНГ Бир кунни Янгиликлар, воқеалар

ҚИСКА Сўзлар

● **ТОШКЕНТ** шаҳар Мехнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш бошқармаси ҳамда унинг туманлардаги бўлимлари ташаббуси билан шаҳримизда истиқомат қилаётган меҳрга ташна инсонларга, ногиронларга моддий ёрдам кўрсатилди.

● **ШАҲРИМИЗДАГИ** кам таъминланган, ёрдамга муҳтож қарияларга қўйилган хайрия ёрдами Қизил Ярим Ой жамиятининг Тошкент шаҳар бўлими томонидан уюштирилди.

● **ТОШКЕНТ** Ислом университетида Мустақиллик йилларида диний соҳада эришилган ютуқлар ва мазкур билим маскани фаолиятига бағишланган брифинг бўлиб ўтди.

● **АКМАЛ** Икромов туман ҳокимлигида тадбиркорлар, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идоралар ходимлари ҳамда туман фаоллари иштирокида ўтказилган йиғилиш хориждан шаҳримизга сифатсиз маҳсулотларнинг ноқонуний тарзда келишининг олдини олиш масаласига бағишланди.

● **РЕСПУБЛИКА** Акушерлик ва гинекология илмий текшириш институтига хориждан замонавий тиббий асбоб-анжомлар келтирилди.

● **МЕХР** ва мурувват йили муносабати билан 100-махсус интернатга «Чигатой оқтепаси» маҳалласи фаоллари томонидан эсдалик совғалари топширилди.

Тошкент шаҳар ҳокимлиги
Матбуот хизмати ва ўз
мухбирларимиз
хабарларидан.

Бугуннинг асосий таълабларидан бири тадбиркорлик ва ишбилармонлик билан иш юритишдир. Бунинг учун эса юртимизда барча шарт-шароитлар мавжуд. Пойтахтимизда самарали иш юритаётган «Эътиқод» хусусий фирмаси жамоаси мебель ишлаб чиқарувчи корхоналар орасида ўзининг сифатли ва рақобатбардор маҳсулотлари билан алоҳида ўринга эга.

ХАРИДОРЛАР САФИ КЕНГАЙМОҚДА

Мазкур корхона тадбиркорлари ички бозоримизни синчковлик билан ўрганиш асносида, ҳозирги кунда 25 турдан ортиқ бежирим, кўркем мебелларнинг дизайни устида бетиним изланмоқдалар. Шу сабабли бўлса керак, корхона маҳсулотларини нафақат ҳамюртларимиз, балки хорижликлар ҳам мамнуният билан харид қилмоқдалар. Тажирибли ишчи-хизматчилар кўплаб турдаги чидамли стол-стуллар ҳамда офислар учун сифатли мебеллар ишлаб чиқаришга эришмоқдалар.

Айниқса, мебель маҳсулотларининг маҳаллий хом ашёдан тайёрланаётгани, хорижикидан ҳеч ҳам қолшмайди. Харидорлар бўлишида корхонага ўтган — 2002 йилда Италия давлатидан келтирилиб ўрнатилган замонавий линиялар кўл келмоқда. Мазкур дастгоҳлар фирма ишчиларининг нафақат иш суъратида, балки маҳсулотларнинг сифати ошишига ҳам таъсири самарали бўлмоқда.

Фирма тадбиркорлари ўз олдидан ҳамюртларимизга сифатли, чиройли ва узоқ йиллар

хизмат қиладиган мебеллар етказиб беришни мақсад қилиб қўйиш билан бирга, маҳсулотларига катта қизиқиш билдираётган қўшни давлатларга ҳам кўпроқ экспорт қилишни режаланган ҳолда меҳнат қилмоқдалар.

— Ҳамкорликда гап кўп, — дейди «Эътиқод» мебель ишлаб чиқариш хусусий фирмаси раҳбари Абдугани Қосимов. — Янгиликка интилса, изланса, одам асло кам бўлмайди. Хорижлик ҳамкасблардан ҳам анча-мунча ўрганса, тажириба алмашса бўлади.

— Интиланганга — толе ёр — деб халқимиз бежиз айтмайди. Фирма мебелсозлари ҳам юртимизда тадбиркорларга яратилган шарт-шароит ва имкониятлардан унутилиб ва самарали фойдаланишга астойдил ҳаракат қилмоқдалар.

МУҲАББАТ ҲАБИБУЛЛАЕВА
СУРАТДА: хусусий фирма раҳбари (ўнгдан чапга) Абдугани Қосимов ва тажрибали уста, қопловчи Миракбар Мирсолиқовлар мебеллар сифатини кўздан кечирмоқда.
ҲАКИМЖОН СОЛИХОВ олган сурат.

ЕТБ ВАКИЛЛАРИ ТОШКЕНТДА

2 февраль кунни Европа тараққиёт ва тикланиш банки директорлар кенгашининг вакиллари мониторинг миссияси билан Тошкентга келишди. Унга директорлар кенгаши ташкилий гуруҳининг раиси Тортстен Герсфелт етакчилик қилмоқда.

ЕТБ делегацияси ташриф дастурига кўра Ўзбекистон ҳукуматининг расмий вакиллари ҳамда ишбилармон ва дипломатик доиралар, шунингдек ноҳукумат-нотижорат ташкилотлар вакиллари билан учрашди.

ЕТБ ваколатхонасидан маълум қилишларича, ташриф йиллик ҳисобот даврининг охирига тўғри келмоқдаки, бу вақт мобайнида банк Ўзбекистонда кенг қўлланма тадқиқотлар,

шунингдек, мамлакатимиз ҳукумати билан қизгин мулоқотлар ўтказди. Ўтган йилнинг март ойида банк Ўзбекистон учун ўз стратегиясини эълон қилган бўлиб, унда ЕТБ қай тарзда республикаимизнинг давлат ва хусусий секторидида муҳим сармоядор бўлиб қолиши мумкинлиги айтиб ўтилган. Бунда банк ўз зиммасига Ўзбекистондаги сиёсий ва иқтисодий ислохотларни тезлаштирадиган етти асосий

кўрсаткичга нисбатан ривожланиш мониторингини ўтказиш борасида мажбурият олганли.

Ташриф давомида ЕТБ вакиллари Ўзбекистондаги сиёсий тизимнинг очиклиги, миллий валюта конвертацияси билан боғлиқ аҳвол, ташқи савдо, мулкдорлик ва хусусийлаштириш масалаларини ўрганишди. Шунингдек улар банк, коммунал хизматлар нархларини мувофиқлаштириш соҳаларида олиб борилаётган ислохотлар билан ҳам танишадилар.

Вакиллар Директорлар кенгашининг тўлиқ тарқибига ҳисобот йўллайди, улар эса бир неча ҳафта мобайнида ЕТБнинг Ўзбекистон билан ҳамкорлик истиқболларини белгилаб олишади.

Е. ХЛОПОВСКИХ,
«Туркистон-пресс»

Лойиҳага мувофиқ ўрта махсус, касб-хунари таълимида 16 йўналиш бўйича тўққизта касб-хунари коллежи негизда малака ошириш маркази ташкил этилади. Шунингдек, ўрта махсус ва касб-хунари таълимини ривожлантириш институтининг ўқув-услубий ва техник таъминланишини тақомиллаштириш ҳам кўзда тутилган.

XVI сағоси

Барча маълумотлар
олиятга сўнгги хабарлар

Мамлакатимизда

● Республика Соғлиқни сақлаш вазирлигига БМТнинг ОИВ ОИТСга қарши курашиш бўйича махсус гуруҳи томонидан Жонатан Манн соврини топширилди.

● Ўзбекистон Ногиронлар жамияти Финляндиянинг «Абилис» жамғармаси эълон қилган танловда ғолиб чиқиб, жисмоний имкониятлари чекланганлар учун компьютер ўқув маркази ташкил этди.

● Бухоро вилоятининг туман ва шаҳарларида «Ташаббус-2004» кўрик-танловининг дастлабки босқичи бошланди.

● Хатирчи тумани маркази — Янгиробод шаҳрида ҳам «Ўздунробита» қўшма корхонаси уяли алоқа тизими йўлга қўйилди. «Ўздунробита» тармоғи Янгиробод шаҳри ва Лангар кўрғонларига ўрнатилган алоқа нукталарига туташиди.

● Денов туманида экспорт ва импорт маҳсулотларини лаборатория кўригидан ўтказиб, мувофиқлик сертификатини берувчи «Сифат-Денов» маркази иш бошлади.

● Яқинда ташкил этилган «Андиджон-чигит» Ўзбекистон-Греция қўшма корхонаси ўзининг дастлабки маҳсулотини берди. Бу ерда бир сменада 100 тонна уруғлик чигит, шунингдек, бошқа техника ва озуқа маҳсулотлари тайёрланмоқда.

● Кўргөнтө туманида очилган янги шошилинч тиббий марказ Қорасув шаҳри ва тўртта ширкат ҳўжалиги аҳолисинга намунали хизмат кўрсатмоқда.

Жаҳонда

● БМТнинг хавфсизлик масалалари бўйича экспертлар гуруҳи иттифоқчи кучлар мамлакатни тарқ этгунга қадар Ироқда сайловлар ўтказиш мумкинлиги ёки йўқлигини аниқлаш мақсадида Бағдодга келди.

● Россиянинг «ЛУКОЙЛ» нефть компанияси Саудия Арабистони билан Руби эл-Хали саҳроси шимолида газ ишлаб чиқариш бўйича шартнома имзолади.

● Франция ҳукумати Хитойга қарши Европа Иттифоқи томонидан қўлланилган чекловларни олиб ташлаш кераклигини таъкидлади. Бинобарин, Хитойга қурул-яроғ сотишга бўлган чеклашлар шу йилнинг март ойидан бошлаб олиб ташланади.

● АҚШ олимлари жаҳонда илк бор олтинчи материяни кашф этгани ҳақида маълум қилди. Шу давргача материянинг беш ҳолати мавжуд бўлган: суяк, газ, ҳолидаги, қаттиқ, плазма шаклидаги ҳамда Бозе-Эйнштейн конденсатидир. Олимлар каллий элементининг ярим миллион атомига ўта паст ҳароратда соғутиш йўли билан гаройиб квант ўзгаришларини кузатишга муваффақ бўлди.

Таълим учун янги грант

Япония ҳукумати республикаимиздаги ўрта махсус ва касб-хунари таълими ўқитувчилари малакасини ошириш йўналиши бўйича 707 миллион япон иенаси (6,3 миллион АҚШ доллари) миқдорида грант ажратди.

Ўрта махсус, касб-хунари таълими марказидан маълум қилишларича, Кунчиқар мамлакатининг бегараз ёрдами асносида ишлаб чиқилган мазкур лойиҳанинг мақсади Кадрлар тайёрлаш миллий дастурига биноан ўрта махсус ва касб-хунари таълими сифатини янада оширишдан иборат.

Иқтисодий**ЗАРУР ЭХТИЁТ
ҚИСМЛАР**

Юртимизда қишлоқ хўжалиғини ривожлантиришда, барча соҳаларда мўл ҳосил тўплаш ҳамда йиғиштириб олишда, аҳоли дастурхони тўқинлигини таъминлашда замонавий техникаларнинг ўрни бекиёсдир.

Юксак унумли қишлоқ хўжалик техникаларига зарур эҳтиёт қисмларни тайёрлаб беришда пойтахтимизда фаолият кўрсатаётган «Фаслит» масъулияти чекланган жамиятининг ҳам ҳиссаси муҳим бўлмоқда. Корхона тадбиркорларининг излаишлари натижасида бугунги кунда махсулот турлари ортиб, харидорлиги ошиб бормоқда.

Ҳозирда жамоа ишчи-хизматчилари томонидан тайёрланаётган махсулотлар тури 20 хилдан ортиқни ташкил этади. Булар орасида қишлоқ хўжалиғи техникаси учун зарур эҳтиёт қисмлар билан бир қаторда сантехника ускуналари ва 5, 10, 50 литр ҳажмдаги қозонлар бор.

Кичик корхона жамоаси жорий йилда махсулотнинг харидорлиги турларини кўпайтириш йўлида изланишмоқда. Бунинг учун бозор ва харидор талаби, эҳтиёжини ўрганишга эътибор қаратилган.

**МУНОСИБ
БАҲОСИНИ
ОЛМОҚДА**

«Акселпий-Свифт» ўзбек-инглиз қўшма корхонасида ойига 35 тоннадан зиёд махсулот тайёрлаш йўлга қўйилган.

Бунинг боиси эса корхона цехларига ўрнатилган замонавий дастгоҳларда меҳнат қилаётган 70 нафар ходимнинг меҳнат маҳорати ва изланишларидир. Бектемир туманида иш бошлаган корхонанинг фаолиятига эндигина 1,5 йилдан ошди. Лекин ушбу қисқа муддат ичида тадбиркорлар тайёрлаётган махсулотлар ўз харидорларига эга бўлди. Негаки жамоа аҳли томонидан маҳаллий хом ашё ҳисобига тайёрланаётган гигиеник ва тиббий момиқлар юксак сифати билан ажралиб туради. Шу боисдан ҳам рақобатбардош махсулотлар Россия, Украина ва Болтиқбўйи давлатлари харидорлари орасида муносиб баҳоланмоқда. Бу эса қўшма корхона ишчи-хизматчиларига куч-ғайрат бағишламоқда.

**Шарофат
БАҲРОМОВА**

Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг дастлабки қуллаб-қувватлаш ҳар қандай инсон ҳуқуқлари ҳимоя қилинувчи фуқаролик жамиятини яратиш йўлидаги саъй-ҳаракатлар бошланди. Хусусан, ҳуқуқлари поймол қилинган қатагон йиллари қурбонларининг ишларини қайта кўриб чиқиш, уларни оқлаш, номларини абадийлаштириш борасида ўта муҳим ишлар амалга оширилди. Собиқ шўролар даврида амалга оширилган «Ўзбеклар иши», «Пахта иши» қурбонларининг ишларини қайта кўриб чиқиб бегуноҳларни оқлашнинг ташкил этилиши инсон ҳуқуқларини тиклашдаги энг олижаноблик нишонасидир.

Доимий равишда қонунларни одиллаштириш, адашиб жиноят йўлига кириб қолганларнинг тўғри йўлни топишлариға имкон бериш йўналишидаги ишлар бетўхтов олиб боришмоқда.

Жумладан, жиноят қонунларини либераллаштириш, жиноят йўлига кириб қолганларни ахлоқан тузатиш йўлида янгича услуб яратилди.

Республикаимиз Президентининг иккинчи чақириқ Олий Мажлисининг олтинчи сессиясида жиноят қонунларини либераллаштириш мавзусига бағишланган маърузасида қатъийлик билан собиқ шўролар давридан қолган мол-мулкни мусодара қилиш жазосидан умуман воз кечиш, ўлим жазосини илоҳи борица қамайтириш, оғир ва ўта оғир жиноятларнинг аксариятини оғир бўлмаган жиноятлар тоифасига ўтказиш, айбланувчи ва жабрланувчи ўртасида ярашув битимини тузиш билан айбланувчини жиноий жавобгарликдан озод қилиш каби масалалар юзасидан ташаббус кўрсатди.

Бундан ташқари Ўзбекистон Республикаси мустақилликка эришгандан буён ҳар йили амнистия-афв этиш Фармонларининг қабул қилиниши натижасида кўплаб жиноят содир этган шахсларнинг аксарияти жазодан озод

қилинапти ёки жазони ўташ шароитлари енгиллаштирилди. Жумладан, деярли барча амнистия Фармонларида I, II-гuruh ногиронлари, аёллар, вояга етмаганлар, на-

ни ўташ шароитларини либераллаштириш» тўғрисидаги Фармони билан суд-ҳуқуқ ислохотлари ва жиноий қонунчиликни либераллаштиришнинг янгича услуби вужудга

Фармон ижроси йўлида**СУД-ҲУҚУҚ
ИСЛОҲОТЛАРИ
ДАВОМ ЭТМОҚДА**

Ҳар қандай жамиятнинг раvнақи нафақат қонунларининг адолатлилиги, балки унда олиб бориладиган сиёсатнинг ҳам инсонпарварлик, одиллик йўналишида бўлиши билан белгиланади. Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 13- моддасида - «Ўзбекистон Республикасида демократия умуминсоний принципларга асосланади, уларга кўра инсон, унинг ҳаёти, эркинлиги, шаъни, қадриятлари ва бошқа дахлсиз ҳуқуқлари олий қадрият ҳисобланади» дейилади. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси эса нафақат Асосий Қонун мезонини белгилайди, балки жамият сиёсати моҳиятини ҳам белгилаб беради.

фақа ёшидагилар, ижтимоий ҳавфи катта бўлмаган жиноят содир этганлар, эҳтиётсизликдан жиноят содир этганлар жазодан тўлиғича озод этиладилар. Оғир бўлмаган, оғир ёки ўта оғир жиноят содир этганларнинг муддатларининг қисқарганлигини кўришимиз мумкин.

Бундан ташқари адашиб диний экстремизм ёки террористик гуруҳларга кириб қолганларнинг айбларини бўйниларига олиб кечирим сўраганлари юзасидан икки марта махсус афв этиш Фармонлари қабул қилинди. Бу эса диний-экстремистик ёки террористик гуруҳларга кириб қолган ёшларни ёруғ ҳаётга қайтишлариға яна бир бор имконият бўлиб хизмат қилди.

Юртбошимизнинг 2003 йил 26 августдаги «Биринчи марта озодликдан маҳрум этишга судланган шахсларнинг жазо-

келди.

Бу Фармонга асосан оғир бўлмаган жиноятларни биринчи марта содир этганларнинг умумий тартибли жазони ўташ колонияларидан манзил колонияларига ўтказилиши, оғир ёки ўта оғир жиноятларни биринчи марта содир этганларни каттик тартибли колониялардан умумий тартибли колонияларга ўтказиш амалга оширилди. Унча оғир бўлмаган жиноятларни биринчи марта содир этганлар манзил колонияларида озодликдан маҳрум қилиш шароитларининг енгиллаштирилганлиги билан жазони ўташ колонияларидан фарқланади.

Бундан Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг ўн бир йиллиги муносабати билан инсонпарварлик таъмоилиға асосланиб амнистия тўғрисида Фармон қабул

(2003 йил 1 декабрь) этилиши билан суд-ҳуқуқ ислохотларининг яна бир муҳим босқичи амалга оширилди.

Бу амнистияға асосан ўта оғир бўлмаган жиноятлари учун ҳукм қилинганлар жазодан озод этилиши, яъни биринчи марта содир этган жиноят учун жазо ўтаётган айбдор, вояга етмаган шахслар, 18 ёшга тўлган жиноят содир қилганлар, биринчи ва иккинчи гуруҳ ногиронлари (Фармон кучға киргунга қадар), 60 ёшга тўлган эркакларға, даволаш муассасаларининг тиббий комиссиялари ҳулосаларига асосан жазони ўташға тўқинлик қиладиган оғир касалликка чалинган деб топилган шахсларға, чет эл фуқароларига, шунингдек, эҳтиётсизлик орқасида жиноят содир этганлар ва биринчи марта ижтимоий ҳавфи катта бўлмаган ёки унча оғир бўлмаган жиноят содир этган бўлсалар жазодан озод этилган.

Бу амнистиянинг энг муҳим ва ўзига хос хусусияти шундай: экстремистик ташкилотлар фаолиятидаги иштироки, улар таркибида Ўзбекистон Республикасининг Конституциявий тузумига қарши жиноятлар ёки жамоат ҳавфсизлиғига қарши бошқа жиноятлар содир этганлик учун 10 йилдан кўп бўлмаган муддатда озодликдан маҳрум этишға ҳукм қилинганлар, башарти улар кечирим сўраб, тузалиш йўлиға қатъий ўтсалар жазодан озод қилинадилар.

Юқоридагилардан келиб чиқиб шунини алоҳида таъкидлаб айтиш жоизки, республикаимизда давлат ҳаётининг турли баҳалари, тармоқларида кенг қамровли суд-ҳуқуқ ислохотлари давом этмоқда.

**Баҳром АХРОРОВ,
юримдик фанлари
номзоди, доцент.**

**Қамолдин
АБДУРАҲМОНХУҲАЕВ,
Тошкент Давлат юримдик
институтини талабаси.**

Ҳозирги кунда мазкур корхонанинг 25 нафар ишчи-хизматчилари томонидан маиший соҳа, озиқ-овқат саноати, минни заводлар учун филтрлар ҳамда сувни тазаловчи жиҳозлар ишлаб чиқарилмоқда. Шунингдек, иситиш тармоқларида иссиқ сувни тазаловчи махсус ускуна ва асбоблар ҳам ўз мижозларини мамнун этмоқда. Ишлаб чиқариш цехида Италия ва Бельгия давлатларининг замонавий технологиялари қўлланилмоқда.

— Бозор талаблари асосида сифатли, рақобатбардош махсулотлар тайёрлашға илмий салоҳиятимизни, бутун куч ва маҳоратимизни сарфлаган ҳолда меҳнат қилмоқдамиз, — дейди «Акватек» илмий-ишлаб чиқариш корхонаси директори Албина Сафарова. — Изланишларимиз туфайли бугунги кунда нафақат республикаимиз бўйлаб, балки Марказий Осиё давлатларидан Қозғистонга ҳам махсулотларимизни экспорт қилмоқдамиз.

Жумладан, юртимизда самарали фаолият юритаётган Россия, Эрон давлатларининг қўшма корхоналари ҳам ушбу жамоа махсулотларининг бюртмачиларидан ҳисобланади. Ишлаб чиқарилаётган махсулотларнинг барчаси экологик жиҳатдан тоза, гигиеник ҳамда

Ўзбекистон Давлат стандартининг сертификатлариға эга эканлиги билан эътиборға лойиқдир.

«Акватек» корхонаси учун ўтган —

ри билан муваффақиятли қатнашиб, бир неча йирик шартномалар ҳам тузди. Уларға кўра «Асакабан»ка қарашли даволаш-тикланиш марказида,

ИЗЛАНИШЛАР САМАРАСИ

Сув — ҳаёт манбаи, ичимлик суви эса қанчалик тоза, шифоф, кимёвий унсурлардан ҳоли бўлса, инсон саломатлиғи учун шунчалик фойдали ҳисобланади. Айнан сувни тазаловчи асбоб, ускуналар Чилонзор туманидаги «Акватек» илмий ишлаб чиқариш корхонасида тайёрланмоқда.

2003 йил анча самарали кечди. Корхона пойтахтимизда ўтказилган Халқаро «Ўзбилд» ва «ФудЭкспо» ярмаркаларида, туман, шаҳар, микёсларида ўтказилган кўрик-танловларда ўз махсулотла-

ри билан муваффақиятли қатнашиб, бир неча йирик шартномалар ҳам тузди. Уларға кўра «Асакабан»ка қарашли даволаш-тикланиш марказида,

Тошкент божхона коллежида 3 та катта сузиш ҳавзаларида корхонанинг сувни тазаловчи ускуналари ўрнатилди. Жорий йилни ҳам корхона жамоаси ўзгача ғайрат-шижоат билан бошлаб, янги махсулотни бўлган «Диклон» (Тўфон) ускунасини ишлаб чиқаришға тайёрлади. Мазкур жиҳоз аввалгиларидан фарқ қилиб, у сувни органик моддалардан ҳам тазалаш хусусиятиға эга.

«Интилганга толе ёр», деб халқимиз бежиз айтмайди. Ушбу корхона жамоаси ўзининг сифатли, ишлатишда қулай, рақобатбардош махсулотлари билан ички бозоримизда ўз ўрниға эга бўлибгина қолмай, халқаро майдонда ҳам танилиш учун тинмай изланишмоқдаки, корхона ютуғининг гарови ҳам балки аини шундир.

**Мухаббат
ҲАБИБУЛЛАЕВА**
**СУРАТДА: корхонанинг тажрибали
чилангарларидан Маҳмуд Исмолов
ва ёш ишчи Илҳом Раимовлар
навбатдаги бюртмани бажариш
жараёнида.**

«Қамолот»:

ТАЙЁРГАРЛИК
ҚИЗГИН

Мустақил юрт эгаси, келажгимиз пойдевори бўлмиш ёшларни бирлаштириш, соғлом турмуш талаблари асосида тарбиядаш, уларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини, манфаатларини ҳимоя қилиш, ёш йигит-қизларнинг иқтидорини, ақл-заковати, куч-ғайратини намоён этиш, ҳаётда муносиб ўрни эгаллашлари йўлида барча шарт-шароитни яратиш бериш мақсадида «Қамолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати 2001 йил 15 апрель куни ташкил этилган эди.

Ёшларнинг чинакам суянчи ва таянчи бўлишга фаолиятининг илк кунларидан бошлаб аҳд қилган қамолотчилар ўтган вақт давомида йирик ташкилот сифатида шаклланиб, ўзининг атрофида кўплаб ёшларни бирлаштирди. Уларнинг турли муаммоларини ечиш, манфаатларини ҳимоя қилиш, иқтидорларини юзага чиқариш йўлида кўплаб кўрик-танловлар, конференциялар, семинарлар ва спорт мусобақалари ўтказилиб келинмоқда.

Республика «Қамолот» ЁИХнинг Низомига кўра ушбу ташкилотнинг Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар, Тошкент шаҳри ва туманлар бўлимлари конференцияси 2,5 йилда бир марта қақририлиши кўрсатилган. Шунинг ҳисобига олган ҳолда Республика «Қамолот» ЁИХ Марказий Кенгашининг қарорига мувофиқ февраль ойида вилоят, шаҳар ва туманларда навбатдаги анжуманлар ўтказилади.

«Қамолот» ЁИХнинг Тошкент шаҳар бўлими Кенгаши ва туман бўлимларида ушбу конференциянинг тартиби ва кўтаринки руҳда ўтказилиши учун катта тайёргарлик ишлари олиб борилди. Ҳар бир конференция иштирокчиси ва делегацияларга анжуманнинг мақсад ва моҳияти тушунтириб берилди. Конференция аввало туманларда бўлиб ўтади. Бунда ҳар бир тумanning кенгаши раисининг ўтган давр мобайнида қилинган ишлар ва амалга оширилиши лозим бўлган навбатдаги вазифалар тўғрисидаги, шунингдек «Қамолот» ЁИХ туман кенгаши назорат-тафтиш комиссияси раисининг ўтган даврдаги фаолияти бўйича ҳисоботлари эшитилади. Ҳисоботларда навбатдаги вазифалар юзасидан бошланғич ташкилотлар делегатлари, маҳалла оқсоқоллари ва бошқа катнашчиларнинг фикрлари тингланади.

Туман кенгашининг янги таркибини сайлаш билан бирга «Қамолот» ЁИХ шаҳар Кенгашининг конференциясига делегатлар ҳам сайланади.

Бугун илк конференциялар Миробод ва Мирзо Улугбек туманларида бўлиб ўтади.

ШОИРА МУХАМЕДОВА

Солиқ

МУҲИМ АҲАМИЯТ КАСБ ЭТАДИ

Ўтган йил охирида ва жорий йил бошида кўпгина корхона ва ташкилотларнинг бухгалтериялари ходимларини 06-формула (ИНН) — солиқ тўловчининг идентификация рақами — СТИР берилганлиги тўғрисидаги гувоҳномани топиришлари кераклиги тўғрисида огоҳлантиришди. Лекин кўпчилик СТИР тўғрисида тўлиқ маълумотга эга эмас, унинг муҳимлиги ҳақида билмайди. Шу боисдан ҳам Тошкент шаҳар солиқ бошқармасида «Солиқ тўловчиларни тўлиқ рўйхатга олишда (СТИР) идентификацион рақамли гувоҳноманинг муҳим ўрни» мавзуда тадбир бўлиб ўтди.

Тадбирда пойтахтимиз туманларидаги маҳаллаларнинг оқсоқоллари корхона ва ташкилотларнинг бухгалтерлари ҳамда энг тажрибали солиқ инспекторлари иштирок этишиб, солиқ тўловчиларни тўлиқ рўйхатга олишда идентификацион рақамли гувоҳноманинг моҳияти, ушбу жараёнинг муваффақиятли олиб борилишида, уни аҳолига тушунтиришда маҳалла фаолларининг ўзига хос ўрни ҳақида батафсил маълумотга эга бўлдилар.

Чинданам солиқ тўловчининг идентификация рақами — СТИР нима, уни қандай олиш мумкин?

— Бундай рақам Солиқ Кодексининг 126-моддасига мувофиқ ҳар бир солиқ тўловчига берилади, — дейди Тошкент шаҳар Давлат солиқ бошқармаси бўлими бошлиғи Баҳодир Тойиров. — Республикада солиқ тўловчиларнинг идентификация рақамларини бериш ва қўллаш тартиби тўғрисида Низом мавжуд бўлиб, уни Вазирлар Маҳкамаси 1997 йил 11 мартда 130-сон қарор билан тасдиқлаган. Унинг республика Солиқ қўмитасида 1997 йил 1 апрелдан бошлаб марказлашган ҳолда ҳамма юридик ва жисмоний шахсларга берилиши йўлга қўйилган бўлиб, СТИР бугунги кунда

барча юридик шахсларга топиририлган. Кўплаб жисмоний шахслар ҳам унга эга бўлиб, жисмоний шахсларнинг даромадларини ялпи декларациялашга ўтиш муносабати билан у Ўзбекистоннинг барча резидентларига берилиши керак. СТИР ёрдамида фуқаронинг давлат билан, тўғрироғи унинг бюджети билан муносабатлари ҳисобга олинади. Давлат эса солиқ тўловчи томонидан республиканинг исталган минтақасида фаолиятининг барча турларидан олинган даромадларини ҳисобга олиш имкониятига эга бўлади. Шунингдек, мол-мулк, ер солиқларини ҳисоблаб ёзиш ва тўлашга доир маълумотларни тизимлаштириш мумкин бўлади.

Шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, солиқ тўловчиларга идентификацион рақамлар бутун фаолияти давомида бир марта берилади ва фақат қуйидаги ҳоллардагина, яъни юридик шахслар фаолиятини тугатса, ёпилса ва жисмоний шахслар вафот этса ёки бошқа мамлакатга кўчиб кетиши муносабати билан бекор қилинади. Бекор қилинган идентификацион рақамлар 3 йилдан кейингина бошқа солиқ тўловчиларга берилиши мумкин.

СТИРнинг берилиш тартибига кел-

сак, у давлат солиқ инспекцияларидан юборилган маълумот асосида Давлат солиқ қўмитасида берилади. Солиқ тўловчилар ДСИда махсус рўйхатга олиш 01-шакл — солиқ тўловчи жисмоний шахсни рўйхатга олиш ва 02-шакл — солиқ тўловчи юридик шахсни рўйхатга олиш варақаларини тўлдирди, шакллардаги маълумот компьютерга киритилади. СТИР рақамини олган солиқ тўловчига ДСИда 06-шакл унинг Давлат солиқ қўмитасида рўйхатга олинганлиги ва идентификация рақами берилганлиги тўғрисида гувоҳнома чоп этиб берилади. СТИР тўққизта рақамдан иборат бўлиб, биринчи 8 таси солиқ тўловчининг рақами ва охиригиси назорат рақамидир. Шунингдек, СТИРни олишда 01-шаклнинг бехато тўлдирилиши лозим.

Тадбирда сўзга чиққанлар пойтахтимизда ушбу жараёнинг ушқоқлик билан олиб борилишида корхона ва ташкилотлар бухгалтерияси ходимлари, маҳалла оқсоқол ва фаоллари ҳамда участка солиқ инспекторларининг ҳамкорлигидаги саъй-ҳаракати самара бериши, аҳолига СТИРнинг моҳиятини тушунтириш ишларини янада жонлантириш, гувоҳнома олишда нималарга эътибор қаратилиши лозимлиги ҳақида фикр-мулоҳазаларини билдиришди, таклифларни ўртага ташлашди. Бу фикр-мулоҳаза ва таклифларда асосий эътибор солиқ тўловчининг идентификация рақамини олишда аҳоли учун қулайликлар яратиш кўзда тутилди. Албатта, бу борада соҳа мутахассислари иштирокида маҳаллаларда семинарлар ўтказиш муҳим аҳамият касб этиши ҳам алоҳида таъкидланди.

ШОҲИДА ИСЛОМОВА

Киш манзараси.

Анжуманлар

ДОЛЗАРБ МАВЗУГА БАҒИШЛАНДИ

Ўзбекистонда иқтисодий таълим ислохотларини барқарорлаштириш мақсадида Иқтисодий тадқиқотлар ва таълим Маркази ҳамда АҚШ Таълим департаменти, Иқтисодий таълим Миллий кенгаши ҳамкорлигида Банк молия академиясида семинар-брифинг бўлиб ўтди.

Брифингда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Халқ таълими вазирлиги, Тошкент Давлат иқтисодиёт университети, Банк молия Академияси, Ўзбекистон Банклар ассоциацияси, халқаро ташкилотлар ва элчионаларнинг вакиллари ҳамда оммавий ахборот воситалари ходимлари иштирок этишди.

Мазкур тадбир Ўзбекистон Республикасида таълимнинг барча бўғинларида олиб борилаётган ислохотларни чуқурлаштириш, иқти-

содий таълим мазмуни ва методологиясини яратиш, мутасадди вазирлик, ташкилот ва муассасалар раҳбарлари билан ҳамкорлик алоқаларини кучайтириш мақсадида ташкил этилди.

Брифингда Республика Олий ва ўрта махсус таълим вазири, академик Саидхўрор Ғуломов, Иқтисодий тадқиқотлар ва таълим маркази ижрочи директори Фарҳоджон Ибрагимовлар сўзга чиқиб, ушбу марказнинг асосий мақсади республикамизда, шунингдек, Марказий Осиё ва Мустақил давлат-

лар ҳамдўстлигида ижтимоий-иқтисодий турмуш тарзини барқарорлаштириш ва таълимнинг долзарб йўналишларини риловлаштиришни қўллаб-қувватлашдан иборат эканлигини таъкидлашди, ҳамкорлик йўналишлари тўғрисида атрофлича маълумот беришди.

Шунингдек, анжуманда ўрта мактаблар, академик лицейлар, касб-ҳунар коллежлари, олий иқтисодий таълим ҳамда маҳалла оширишга боғлиқ бўлган бир қанча маърузалар тингланди.

АЗИЗА ҲАЙДАРОВА.

ЯНГИ
БИОТЕХНОЛОГИЯЛАР
ВА ДАВР

Ўзбекистон Миллий университети биология-тупроқшунослик факультетини нафақат мамлакатимиз, балки Марказий Осиё давлатлари учун етук биолог, эколог, тупроқшуносо-агрохимик мутахассислар, малакали ўқитувчилар тайёрламоқда.

Олимлар талабаларга таълим-тарбия бериш баробарида, янги биотехнологик жараёнларни яратиш, ғўза генетикаси фундаментал муаммоларини ўрганиш, четдан келтирилган ўсимликларни юртимиз иқлим шароитига мослаштириш, тупроқ унумдорлигини оширишга йўналтирилган кенг қўламли изланишлар олиб борапти. Бу борада Фанлар академияси илмий-тадқиқот муассасалари ва тараққий этган хорижий мамлакатларнинг етакчи илмий марказлари билан ҳамкорлик яхши самара бермоқда.

Ўзбекистон Миллий университетида бўлиб ўтган янги биотехнологияларни ишлаб чиқаришда қўллаш самарасига бағишланган семинарда шу ҳақда сўз борди. Тадбир иштирокчилари бу йўналишда етакчи хорижий илмий муассасалар, жумладан Австриянинг Вена университетида ортирилган тажриба билан таъиништирилди.

Б.ХИДИРОВА
ЎЗА

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2003 йил 24 январдаги «Ўзбекистон иқтисодиётида хусусий секторнинг улуши ва аҳамиятини тубдан ошириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармонида юртимизда хусусий секторни жадал ривожлантиришни рағбатлантириш, мамлакат иқтисодиётида унинг роли ва аҳамиятини тубдан ошириш, хусусийлаштирилган корхоналарнинг корпоратив бошқариш тизimini такомиллаштириш кўзда тутилган.

ХУСУСИЙ КОРХОНАЛАРНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ЙЎЛИДА

Унда хусусий тадбиркорликни кенг кўламли ривожлантириш, хусусий мулкчиликка асосланган, шу жумладан давлат мулкни хусусийлаштириш йўли билан корхоналарни ташкил қилиш ва шу асосда иқтисодиёт таркибида хусусий секторнинг улушини сезиларли даражада ошириш мамлакатда амалга оширилаётган иқтисодий ислохотлар ва бозор ўзгаришларининг гоят муҳим устуви бўлиши шубҳасиз. Шунингдек, Фармонда Республика Вазирилар Маҳкамаси икки ой давомида «Хусусий корхона тўғрисида»ги Қонун лойиҳасини ишлаб чиқиш, уни белгиланган тартибда Олий Мажлис муҳокамасига тақдим этиши кўзда тутилган эди.

Ушбу Фармоннинг ижроси таъминлаб, ҳукумат томонидан ишлаб чиқилган «Хусусий корхона тўғрисида»ги Қонун лойиҳаси Республика Олий Мажлиси муҳокамасига тақдим этилди. Мазкур ҳужжат Олий Мажлисининг Иқтисодиётни ислох қилиш масалалари ва тадбиркорлик кўмитаси томонидан барча тегишли давлат ҳамда тадбиркорликни ривожлантириш бўйича нодавлат идораларига юборилиб, муҳокама қилинди. Ва ниҳоят Қонун иккинчи қадри Олий Мажлисининг ўн учинчи сессиясида қабул қилинди. Ҳўш, Қонунда хусусий корхона ҳақида нималар назарда тутилган, унинг ушбу корхоналарнинг бундан бундан ривожлантириш аҳамияти қандай? Бу саволларга Давлат мулк кўмитаси Тошкент шаҳар бошқармаси бошлигининг ўринбосари Даврон ДУЛУН-БОВЕДАН куйидаги жавобни олди:

— Ушбу Қонунда хусусий корхоналарни ташкил қилиш ҳамда уларнинг фаолият юритиш тартиби, ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш соҳасида хусусий мулкчиликнинг устувор даражада ўсишини рағбатлантиришга қаратилган имтиёз ва преференциялар тизими кўзда тутилган.

Қонунда таъкидланишича,

хусусий корхона — бу ягона жисмоний шахс томонидан ташкил қилинган ва бошқариладиган ҳамда ўзининг алоҳида мол-мулкка эга бўлган тижорат ташкилоти бўлиб, у ўз фирмаси, мулкига, Низомига ҳамда Ўзбекистон Республикаси ҳудудида ва ундан ташқарида қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда банк ҳисоб варақаларига эга бўлади. Шунингдек, хусусий корхона қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда бошқа юридик шахсларнинг муассиси бўлишига ёки уларнинг Низоми жамғармасида бошқача тарзда иштирок этишга, ваколатхоналар очишга ва филиаллар тузишга ҳақлидир.

Хусусий корхонанинг Низоми жамғармаси бўлибмасдир ва мулкдорнинг ўзи томонидан белгиланади. Мулкдор хусусий корхона Низоми жамғармасига пул, қимматли қўғозлар, мол-мулк ёхуд пул баҳо-сига эга бўлган бошқа шахсга ўтказиладиган ўзга ҳуқуқларни киритиши мумкин ва Низоми жамғармасига киритаётган мол-мулкларни ўзи мустақил баҳолайди. Агар корхона Низоми жамғармасини шакллантириш жараёнида мулкдор ўз оила аъзоларининг умумий мулк ҳисобланган мол-мулкни корхонага берса, ушбу мол-мулк учун барча мулкдорларнинг нотариал тасдиқланган розилигини олиш талаб этилади.

Хусусий корхонанинг Низомига тегишли ўзгаришлар киритиш йўли билан Низоми жамғармасини кўпайтириш ёки қайта қилиш бўйича қарор мулкдор томонидан қабул қилинади.

Хусусий корхона мулкдори корхонани раҳбар сифатида яккабошлик асосида бошқаради, корхона номидан ишончмасиз иш юритади, унинг манфаатларини ифода қилади, корхонанинг мол-мулк ва пул маблағларини тасарруф этади, шартномалар (шу жумладан меҳнат шартномалари) тузади, ишончномалар беради, банкларда ҳисоб варақалари очади, штатларни тасдиқлайди, корхонанинг

барча ходимлари учун мажбурий бўлган буйруқлар ва кўрсатмалар беради.

Мулкдор билан корхона ходими ўртасидаги ўзаро муносабатлар меҳнат тўғрисидаги қонун ҳужжатларига мувофиқ меҳнат шартномаси билан тартибга солинади. Хусусий корхона ўз ходимларига меҳнат ҳақи, муқофотлар ва компенсациялар тўлашининг шакллари, тизими ва миқдорини қонун ҳужжатларига мувофиқ мустақил белгилайди.

Хусусий корхонанинг мол-мулк рекавизиция қилинмайди, қонунчиликда назарда тутилган ҳоллар бундан мустаснолиги белгиланган.

Корхона учун белгиланган солиқлар ва давлат бюджетига ҳамда давлат мақсадли фондларига бошқа мажбурий тўловлар ставкалари молия йили ичида қайта кўриб чиқилмайди. Шунингдек, хусусий корхона фаолиятини текшириш икки йилда кўпи билан бир марта назорат органлари томонидан белгиланган тартибда амалга оширилиши мумкин.

Хусусий корхоналар ўз ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш мақсадида қонунга мувофиқ уюшмалар ва бирлашмаларга бирлашишлари мумкин.

Мулкдор хусусий корхонани мол-мулк мажмуаси сифатида сотиш, ҳадя қилиш, васият қилиб қолдириш ёки уни ўзгача тарзда бошқа шахсга ўтказишга ҳақлидир. Хусусий корхона унинг мулкдори ёки суднинг қарорига кўра, қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда қайта ташкил этилиши ёки тугатилиши мумкин.

Хусусий корхоналарнинг мазкур Қонун асосидаги фаолият кўрсатишлари, албатта, келгусида ушбу соҳанинг ривожини таъминлашда, тадбиркорлар санигининг кенгайишида муҳим ҳисса бўлади. Шунингдек, бундай корхоналар иқтисодиётимиз равнақига ҳам ўз улушига эгалигини амалда кўрсатади.

(Ўз мухбиримиз).

Нон азиз неъматлигини барчамиз биларми. Айниқса, пойтахтимизда фаолият кўрсатаётган «Сағбон-нон» акциядорлик жамияти ишчи-хизматчилари буни дилдан ҳис этишади. Чунки ноннинг ушоғи ҳам азиз, ушбу маҳсулотнинг увол бўлмаслигини, исрофгарчилигини йўл қўйилмаслигини учун эса сифатга, харидорнинг, истеъмолчи талаби асосидаги турларини ишлаб чиқаришга алоҳида эътибор қаратмоқ даркор.

— Шу боисдан ҳам биз фаолиятимизнинг илк давридан сифат масаласини биринчи ўринга қўйганмиз, — дейди акциядорлик жамияти раиси Асатилла Ҳикматов. — Бунинг натижасида эса харидорларимиз сафи кенгайди, маҳсулотларимиз ҳажми, турлари ортди, қўшимча ишчи ўринлари яратиб, ёшларни иш билан таъминлашга, новийлик хунари сирларини мукаммал ўргатишга муваффақ бўлди.

Корхона 1996 йил 1 сентябрь — Мустақиллигимизнинг 5 йиллиги шодиёнида кўнларига иш бошлаб, ўзининг илк маҳсулотини берган. 1998 йилда эса мулк шаклини ўзгартириб, очик турдаги акционерлик жамиятига айлантирилди. Албатта, тадбиркорлик билан изланиш бор жойда муваффақиятлар ҳам бўлаверади. Бунинг учун, албатта бугунги бозор иқтисодиёти шароитида тинимсиз меҳнат, харидорнинг эътиборини қозониш ҳам муҳим ўрин тутади. Шу билан бирга меҳнат аҳли — ишчи-хизматчиларнинг моддий манфаатдорлигини оширишининг ҳам аҳамияти катта.

Корхонада юқоридагиларнинг барчасини муваффақият билан амалга оширишга кўп ҳисса қўйди. Шу

боисдан бўлса керак 94 нафар ишчи-хизматчи фаолият кўрсатаётган жамоа цехларида Германиянинг «Винклер» линияси ҳамда ўзимизнинг замонавий асбоб-ускуна-

лар ёрдамида тайёрланаётган маҳсулотлар пойтахтимизнинг 135 тадан зиёд савдо шохобчаларига етказиб берилмоқда. Бугун кунга келиб ишчи-хизматчиларнинг ўртача иш ҳақи 58.700 сўмни ташкил этади. Жорий йилда эса унга 25 фоизга кўтариш кўзда тутилган. Шу билан биргаликда акциядорларнинг ҳар бири қимматли қўғозлари учун фойда эвазига тўланадиган дивидендларни вақтинча олиб беришмоқда. Биргина ўтган 2003 йилнинг 9 ойи иш якунларига кўра акциядорларга 15 миллион 390 минг сўмлик оралик дивиденд ажратилди. — Йил якунига кўра эса ҳар бир қимматли қўғознинг 90 фоизи

миқдорида дивиденд тўлаш кўзда тутилмоқда.

Корхона айна кўнларда тўла қувват билан ишлаб, кунига 24 тонна нон ва нон маҳ-

савдо шохобчаларига етказиб бериш йўлида хизмат қилади.

Лаборатория ходимлари эса ўз вазифа-тиб, сифатни таъминлаш, янги-янги нон турларини яратиш устида изланишмоқда. Ана шундай изланишлар самараси бўлган 8 турдаги пархез нонлар беморлар дардига даво бўлиб, уларга маъқул келмоқда. Ушбу маҳсулотлар қандли диабет, жигар, юрак қон-томир хасталикларининг олди-нигишларида ҳам рақобатдор шартларни тайёрлаш учун ҳорижий линиялар келтиришни кўзлаганмиз. Асосийси, эса ҳамма ўз мавқеимизни туширмаслик, муваффақиятлар сари дадил интилишдир.

Албатта, жамонинг эришаётган ютуқларида ишбилармон раҳбар Асатилла Ҳикматовнинг хизматларини таъкидлаш ўринлидир. 21 йилдан бундан ушбу соҳада меҳнат қилаётган тадбиркор раҳбар ўз фаолиятини оддий новийликдан бошлаган. Кейинги ишларида эса унга ана ўша олти йиллик новийлик фаолияти, хунари сир-асорларини мукаммал эгаллаганлиги кўл келди. Унинг асосий эзгу ниятлари жамоа аҳли баракали меҳнатлари билан ҳамоҳанг. Жамоа аҳли эса ҳамма халқимиз дастурхони тўқин, иссиқ ва бўрсилдоқ нонларга тўқиб бўлишини, ноннинг ушоғи ҳам исроф этилмаслигини истади.

Шарифа ИЛЁСОВА
СУРАТЛАРДА: корхона ишчи-хизматчилари меҳнат фаолиятини давомлатиш. Ҳақимжон Солиҳов олган суратлар.

Ишчиларга тоғи ёр

ТАНДИР ТЎЛИҚ — ДАСТУРХОН ТЎКИН

Эрта тонгданоқ новийларнинг қўли-қўлига тегайди. Корхона цехларида замонавий линиялар орқали тайёрланаётган 40 турдаги нон ва нон маҳсулотлари пешма-пеш пойтахтимиздаги савдо марказлари, улар орқали эса аҳоли дастурхонига етказиб берилади. Новийлар эса печлардан чиқиб чиқаётган бўрсилдоқ нонларни кўриб, меҳнатлари маҳсулидан завқланишади.

сулотлари ишлаб чиқаришга муваффақ бўлмоқда. Шуниси эътиборлики, корхонанинг барча талабларга жавоб берадиган 5 та махсус автотранспорт воситаси нон ва нон маҳсулотларини сифатли даражада

хилларини, яъни беморларга ҳар томонлама қулай, эҳтиёжга яраша турларини ишлаб чиқариш учун саъй-ҳаракатлар давом этмоқда.

— Харидорларимиз сафи кенгайиб бо-

ТАДБИРКОР

Бошқармамиз ва унинг туман бўлимлари ходимлари томонидан юқоридаги қарор ижроси бўйича ўтказилган тезкор тадбирларда аниқланган ҳуқуқбузарликлар юза-

сулотлар кўздан кечирилганда, ҳеч қандай ҳужжатлари бўлмаган, хорижда ишлаб чиқарилган 49 турдаги баҳоси 20.106.990 сўмлик парфюмерия ва қандил маҳсулотлари мав-

лари, мувофиқлик сертификатлари) бўлмаган 30.624.350 сўмлик маиший техника буюмлари далилий ашё сифатида олиб қўйилди.

Худди шунингдек, Чилонзор тумани, «Алгоритм» мавзесида жойлашган «Илк баҳор» хусусий фирмасига қарашли «BISYOR MARKET» дўкони сотувчиси Анвар Усмонов харидорга «Кока кола» ичимлигини 500 сўмга сотиб, савдо пулини дўкондаги назорат касса машина хотирасига киритмаган ва харидорга харид чекини бермаган. Текширув жараёнида қонлиқ савдодан тушган нақд пул қолдиғи санақдан ўтказилиб, назорат касса машинасининг қонлиқ ҳисоботи билан солиштирилганда жами 396.930 сўм савдо пуллари НКМ хотирасига киритилмаганлиги аниқланди.

Ушбу савдо дўконда жами 10.158.225 сўмлик хорижда ишлаб чиқарилган озиқ-овқат маҳсулотларининг тегишли ҳужжатларсиз ва сифат сертификатсиз савдога қўйилганлиги маълум бўлди. Юқоридаги ҳолатлар бўйича ҳозирги кунда тергов ҳаракатлари олиб боришмоқда.

Ана шундай ноқонуний йўллар билан фойда кўрмоқчи бўлган сохта «тадбиркор»лар бир кун чув тушишини, кўза кунда эмас, кунда синишини унутмасликлари лозим.

Қиёмидини ТОШМУРОДОВ, Тошкент шаҳар прокуратураси ҳузуридаги Солиқ ва валютата оид жиноятларга қарши курашиш бошқармаси катта инспектори

Тезкор тадбирлар самараси

КЎЗА КУНИДА СИНАДИ

Ўзбекистон Республикаси Вазирилар Маҳкамасининг «Жисмоний шахслар томонидан Ўзбекистон Республикаси ҳудудига товарлар олиб келинишини тартибга солиш тўғрисида»ги қарори қабул қилинганга бир ярим йилдан кўп вақт бўлган бўлсада, айрим шахслар томонидан республикамиз ҳудудига хорижда ишлаб чиқарилган маҳсулотларни ноқонуний равишда божхона тўловларини тўламастан гайриқонуний йўллар билан олиб кириш ҳолатлари учраб турибди.

жудлиги аниқланди.

Дўконда фаолият юритаётган тадбиркор Ботиржон Собиржонқожиева тегишли бўлган хорижда ишлаб чиқарилган 140 турдаги 4.127.440 сўмлик маиший хўжалик маҳсулотларининг ҳам тегишли ҳужжатлар ва божхона тўловлари тўланганлиги тўғрисидаги бирон-бир ҳужжатлари мавжуд эмаслиги аниқланди.

Биргина «Маиший техника» дўконда фаолият кўрсатаётган учала хусусий тадбиркорлар томонидан сотилаётган маиший техника буюмларининг асосий қисми хорижда ишлаб чиқарилган бўлиб, ушбу тадбиркорларга тегишли ҳеч қандай ҳужжатлари (божхона декларация-

Мулҳожа

«ПАЙТ»ДАН ФОЙДАЛАНИБ...

харидорни алдаётган «тадбиркор»лар

Шаҳримиздаги йирик буюм бозорларидан бирига кириб бордим «Бозорга кирмасиз — дунёга келмасиз» деган гап ёдимга тушди.

Чиндан ҳам бозор пеш-

тахталарини эгаллаган хурсанд қилсангиз. Ўзи бозорга нега кирганимни ҳам унутиб қўйиб деган эканман, икки аёлнинг ўзаро мулоқоти эътиборимни тортиди.

Опажон, бир ҳафта олдин сиздан мана шу туфлини олган эдим, озгина катта келди қизимга, кичиги бўлса алмаштириб беринг, — деди харидор ялинган оҳанда.

Мендан олганингизни, қандай исботлайсиз, яна бир ҳафта бурун, — деди сотувчи жаҳл билан. — Сиз олгандаги бир туркум молларим сотилиб бўлган. Бунисини эса бошқа «тадбиркор» келтириб беради. Йўқ, алмаштирмайман.

— Сиздан олмасам, олдингизга келаманми, — бўш келмади харидор, — барибир сиз сотиб юбора-сизку...

Шунда ҳам сотувчи кўнмади. Беихтиёр уларнинг гапига аралашдим: — Чек қўғози олманг экансиз-да.

— Бозорда ханузгача ҳеч бир сотувчи чек ёзиб бераётганини кўрганам йўқ, — деди аёл афсусланиб. — Ишонмасангиз ўзингиз ҳам кўриб чиқинг...

Ха, айтгандай ўғлимга ҳам олишим керак эди. Айлана бошладим. Сотувчи аёл қизи билан савдо

қилаётти. Кўрсатган шимини олиб берди. Пулини келишгач, чек ёзиб беришини сўрадим.

— Агарда чек ёзиб берсам, озгина қимматроқ бўлади-да, — чайнади сотувчи ва ён-атрофига қараб олиб секингина. — Негаки божхона тўловларини бажариб олиб келиш анча қимматга тушади. — Мана бунисидан олсангиз, арзонроқ.

— Нима учун, — сўрадим ажабланиб.

— Тўғри тушунинг, мана шундай қилмасак бўлмайди, чунки жуда қимматга тушиб кетамиз. Ахир бизда ҳам бола-чака бор, — деди яна сотувчи.

— Шу боисдан ҳам ишқилиб божхона четлаб арзонроққа товарлар олиб келадиган «тадбиркор»лар билан олди-бердимиз бор. Улардан нақд пулга олиб сотамиз. Бу ёғи тирикчилик...

— Ахир уларнинг барчаси сертификатсиз маҳсулотлар-ку, сифатига ким қаролат беради?

— Опа, хоҳласангиз олинг, бўлмаса йўқ. Бунинг ҳам ўз харидорлари жуда кўп. Қишлоқлардан келиб олиб кетишади. Ҳали ҳеч ким қайтиб келгани йўқ-ку.

— Сизнинг қўлингиздаги тадбиркорлик гувоҳномаси сифатсиз, сертификатсиз товарларни харидорни алдаб сотиш учун берилмаган-ку. Ҳеч ким текширмайдими?

— Текширса, сертификатсини кўрсатамиз, чекимиз ҳам бор-ку, — бамайилхотир жавоб берди у. — Ҳамма шундай қила-

ди. Кейин ҳали кўпчилик сизга ўхшаб сертификатини сўраша одатлангани йўқ. Пайтдан фойдаланиш лозим...

Озгина қимматроғига бўлса-да чек ёзириб, сертификатли товарни харид қилдим. Бу ҳақда балки бозор маъмурияти бехабардир, деган ҳаёл билан директор хонасига кириб, ахволни баён қилдим.

— Бу, энди опа солиқчиларнинг муаммоси, — деди директор бамайлихотир. — Ахир биз ҳар кун бирма-бир текшириб юрмаймизку. Ундан кейин харидорларда ҳам айб борда, ўзлари чек сўрашмайди, арзонига учушади...

Уйланиб қолдим. Балки эътирозларга сабаб бўлсада, бозор директорининг охириги гапи тўғрисида: биз харидорлар ана шундай сохта «тадбиркор»ларнинг бемалол фаолият юритишига, кингир йўллар билан юртимизга олиб кирилган сифатсиз товарларнинг сотилишига шароит яратаямиз-ку! Яна бозорда турувчи сотувчилар ҳам ўз фойда ва манфаатларини ўйлаб уларнинг молларини сотиб беришмоқда. Айрим солиқчилар, мутасадди раҳбарлар ҳам бу нарсани билиб билмасликка, кўриб кўрмасликка олшимоқда. Менимча бу ҳолини бартараф этиш учун барча биригилган ҳаракат қилмоғи даркор бўлса керак. Ана шундагина сохта «тадбиркор»ларнинг пайта-вастига қурт тушиб, қонунбузарликка чек қўйиларди, харидор эса айланиб қолмасди. Яна ким билади дейсиз?

Шарофат БАҲРОМОВА

Қўлингизни танла

САХОВАТ ҲАММАГА ЯРАШАДИ

● Мехриддин ОЛИМОВ, тадбиркор: — Юртимизда тадбиркорлик ривож учун яратилган имкониятлар самараси йилдан йилга кўриниб, сафларимиз кенгайиб бормоқда. Шу билан биргаликда эл-юрт равнақи, иқтисодиётимиз ривожига тадбиркорларнинг ҳиссаси тобора ортиб бораётганини кувончиладир.

Мен шунга айтиб ўтмоқчи эдимки, яратилаётган шарт-шароитлардан оқилона фойдаланиб, ривожланиш йўлидан бораётган тадбиркорларимиз кириб келган кўлга Мехр ва муруват йилида ҳам саховат кўрсатиб, мухтожларнинг кўнглиларини кўтарса, уларга озгина бўлсада мадад бўлса айни муддао бўларди. Ана шу кўрсатилган муруват тўғрисида инсонларда меҳр-оқибат туйғуларини янада ортади. Савоб ишга бош қўшган тадбиркорларнинг иши эса ҳар доим ўнгидан келади. Ахир бежизга халқимиз «Савобнинг еттига дарвозаси бор» деб айтмаган.

ОСОНЛИКЧА ЭРИШИЛМАЙДИ

● Нигора СУЛТОНОВА, тадбиркор аёл, фир-

ма раҳбари:

— Пойтахтимизда фаолият юритаётган тадбиркорларнинг маълум қисмининг хотин-қизлар ташкил этиди. Албатта, бу билан биз фарҳангомчилиг керак. Негаки юртимизда аёлга эътибор, ҳурмат-эътибор бекхис. Шу боисдан ҳам бизнинг жамият ҳаётидаги фаоллигимиз, оиладаги ўрнимиз тобора ортиб, мустақамланиб бормоқда.

Албатта, аёл асли ўзи тадбиркор. Оилада ҳам, ишда ҳам, давраларда ҳам. Мамлакатимизда тадбиркорликка очилган кенг йўл эса уларнинг қучига куч, гайратига гайрат қўшиди. Хозирги пайтда эркаклар билан баб-баравар кичик ва хусусий корхоналарни бемалол бошқариб, кўпчиликини иш билан таъминлаётган, рақобатдор шартларда маҳсулотлар билан ички бозордан муносиб ўрин эгаллаётган хотин-қизларимиз кўп. Шу боисдан ҳам уларга янада шароит яратиш, қўллаб қувватлаш, аёл тадбиркорларга алоҳида имтиёзлар бериш керак, деб ўйлайман. Айниқса, маҳаллаларда ёш киз-келиндарни иш билан таъминлаётган тадбиркор аёлларимизни рағбатлантириш, уларнинг шижоатларини ошириши, шубҳасиз.

Шарқ дурдоналари

Оз-оз ўнганиб домо бўлур...

• Донишмандлардан бири ўз дўстларига шундай насиҳат қилди:

— Жаҳл ўтини чидам, бардош суви билан ўчириб, қаҳру ғазаб тиканларини сабр-тузим ўти билан ёндириб, синангиз ҳасад дуди билан хиралашмасин, кўнглингиз лаҳида адоват нақшлари ўрин олмасин. Жон оғритар воқеалар юз берганда телба-девоналардек ҳаракат қилишдан, бошингизга қаттиқ мусибат тушганда умидсизлик гирдобидан сақланиб.

Хар ишингиз ўз андозасидан ташқари чиқмасин, ҳисобли иш тутинг, харажатиңиз даромадингиз чегарасидан ошмасин, чиқимингиз киримингизга қараб бўлсин.

Одамга сабр гар кўрингай заҳар, Чидам ниҳоятти жонга бўлгай шакар.

• Баланд ҳимматли киши, агар умри дарахт гулидек қисқа бўлса ҳам халқ олдига мақбулдир. Ҳамма уни дилдан чиқармайди. Паст ҳимматли киши узок яшаса ҳам ҳеч ким уни ёдламайди.

Ҳимматингни тут баланд эл олдига, Ҳимматингча мартабани бўлгай баланд.

• Ваъдага вафо қилиш — инсонлик фазилати. Кўлдан келмаган ишга ваъда бериш яхши ҳислатлардан саналмайди.

Бировга ваъда бергил улдасидан гар чиқар бўлсанг, Вале қилмай вафо аҳдинга, бўлма юз қаролардин.

• Хар кимни дўст ҳисоблаб, яширин сирини айтиш ақли кишининг иши эмасдир.

Бўлмагил ҳар кимга жонинг бирла йўлдош, ўзадур, Айтмагил ҳар кимсга сирингиз, сирдош ўзадур.

• Тўрт нарса ҳамма учун керак: саломатлик, ғўзал хулқ, ростўйлик ва ҳалол меҳнат.

Хар кишида бўлса эрликдан нишон, Хеч бир одамга раво кўрмас зиён.

• Беш нарса ақли одам ҳислати: кўлдан кетган нарсасга ачинмаслик, меҳнатдан қўрқмаслик, мағрур бўлмаслик, кўлдан келмаган ишга киришмаслик ва хоҳлаган нарсаси кўлга кирмаганига қайғурмаслик.

Оқил эрсанг сабр айлаб ҳар замон, Қилма синган ҳам тўқилганга яшан.

• Олти нарса роҳатда фишанга ёрдам беради: ишчанлик, ҳақиқий дўст, тарбияли фарзанд, меҳрибон хотин, ширин, мақбул сўз ва ақлу фаросат.

Хоҳласангким эл сани яхши кўрар, Бўлмагин ҳар кимга бадгў, бад назар.

• Етти нарса жоҳилларнинг одати: ҳар нарсасга аччиқланиш, синалмаган одамга ишониш, дўст-душманни ажрата билмаслик, сирини ҳар кимга айтиш, ақлсиз, нодон одамларнинг маслаҳатларига қўлқ солиш, бефойда сўзларни кўп сўзлаш ва лойиқ бўлмаган одамларга ёрдамлашиш.

Хар кишидан халқ бўлса норизо, Ул бўлур ўз минг болага муфтоло.

Заҳнайтқашларимиз

САҲНАМИЗ ОҒТОБИ

Саҳна санъатининг кучи, қудрати ҳақида кўп ва ҳўп сўз юритамиз. Михаил Шчепкиннинг «Театр — муқаддас ибодатхона. Сиз бу даргоҳга садоқат ва сидқидиллик билан хизмат қилинг ёки бу ерга мутлақо қадам босманг», деган таъбирини бот-бот ёдга оламиз. Энди бир ўйлаб кўрайлик: олтмиш йилдан зиёд давр мобайнида фақат театр санъатини қалбига жо қилиб яшаган, бутун умри, турмуш тарзи саҳна санъатига садоқат руҳи билан йўғрилган Муҳаббат Йўлдошевадек инсон ҳаётини нимага қиёс қилиш мумкин?

Муҳаббат опанинг ижодкор сифатида Достоевский таъбири билан айтганда «Ҳаёт ва қудрат манбаи» бўлмиш қуёшга менгаб, тилга олгим келади. Зотан у ўзининг бир неча ўн йиллар мобайнидаги тинимсиз изланишлари, кўюн-чақлиги маҳсули билан саҳна-миз офтобига айланди, театр саҳнаси ва ойнаи жаҳонда яратган образлари воситасида одамларга нур, зиё улашди. Назаримда, Муҳаббат опанинг бутун фаолияти мобайнида исзиз кетган бирон бир роли бўлмаса керак. Негаки, биз болалигимиздан Муҳаббат опа санъатидан баҳраманд бўлганмиз. Мана анча улғайган бўлишимизга қарамай унинг ижросидаги аксар образлар билан кеча ёхуд бугун ошно бўлгандек кўз ўнгимизда, тасаввуримизда жонланиб туради. Бунинг сабаби оддий: ўша кезлар ижро бизни буткул домига олган, Муҳаббат опа қахрамони изтиробларидан кўзимизда ёш қалқан, қувончидан қалбларимиз нурафшон бўлиб, кўнглимиз таскин толган. Охир-оқибат ўзимиз сезмаган ҳолда ҳам қалбам, ҳам маънан жонланиш билан боғлиқ қандайдир жараёни бошдан кечирганмиз.

Муҳаббат Йўлдошева ижоди билан боғлиқ яна бир ижобий омил доим чуқур ҳайратга солади. Актрисани ҳаётда кўрган, мулоқотда бўлган киши уни ниҳоятда юмшоқ кўнгли, мушфиқ, оғиза бир аёл сифатида идрок этиши мумкин.

Бирок ана шу оғиза саҳна-га чиққанда жуда катта қудрат манбаига айланади, таърифта сиғмас даражадаги улкан бир

оҳанрабодек томошахонани жиловлаб олади. Бинобарин, Муҳаббат Йўлдошева ихроси, унинг ўз бурчиға муносабати ҳамоҳуслари — саҳнадошларини ҳам лоқайдлик ва масъулиятсизлик ҳиссига берилмасликка ундайди, ҳамоҳуслар унга қараб қад ростлайдилар, устоз санъаткордан руҳланиб, қувват олиб ҳаракат қиладилар.

Эсимда, бундан бир неча йил муқаддам шахримиз театрларининг бир гуруҳ актёрлари билан мактаб театрида саҳнага қўйилган бир спектаклни томоша қилдик. Ўқувчилар тўғрар раҳбари бошчилигида саҳна асарини спектаклга айлантиришга ижрон ҳам маромига етказишга ҳаракат қилишган. Хуллас, анчагина меҳнат қилинганлиги сезилиб турарди. Спектакль тугагач санъаткорлар ўз фикр-мулоҳазаларини билдирдилар. Сўзга

чиққанларнинг аксари бу профессионал театр эмас, ҳатто халқ театри ҳам эмаслигини бироз унутиб, танқидий мулоҳазаларга берилиб кетдилар. Шунда Муҳаббат опа сўз олиб ўзларининг жуда тўғри хулосаларини баён қилдилар: «Бу ерда айтилган танқидий мулоҳазалар ҳам, олқишлару самимий тилаклар ҳам ўринли, — деди актриса. — Фақат биз муҳим бир нарсани унутмаслигимиз лозим. Бу — мактаб, биз кўрган томоша иштирокчилари — ўқувчилар. Спектакль шу ҳолда, мана шу савияда ҳам даставвал мактабнинг, қолаверса, ўқувчиларнинг жуда катта ютуғи!»

Ўшанда Муҳаббат Йўлдошеванинг вазиятини чуқур ҳис этиб, уни тўғри баҳолай билгани, нуроний бўлсада, ҳануз айрим ёшларимиздан ҳам тийраклиги, ўткир эҳсонли экани мени яна бир қарра лол қолдирганди.

80 йиллик умр, 63 йиллик ижодий фаолият, 63 авлоднинг маънавий-ахлоқий қиёфасида ўзгаришлар ясаб, уларнинг қалбини яхшилик, эзгуликка интилишдек олижаноб фазилатлар билан бойитиш инсон учун тенгсиз бахт эмасми?! Шунинг учун ҳам Муҳаббат Йўлдошева бугунги кунда эл эъзози, шоғирдлари ардоғидадир.

Биз саҳна-миз офтоби доимо чарақлаб туришини, томошахонани тўлдириб муҳлислар ҳам, шоғирдлар ҳам бу ОФТОБдан нур эмиб, бахру диллари очилиб юришини истардик.

Фарҳод ФАЙЗИЕВ, театршунос.

Маълим

ҚАТРАДА ҚУЁШ АКС ЭТАДИ

Ўзбекистон Давлат жаҳон тиллари университети қошидаги Акмал Икромов академик лицейида тажрибали устоз ва мураббийлар талабаларга илм сирларидан сабоқ бериб келмоқда. Лицейда талабаларнинг умумтаълим фанларига бўлган қизиқишларини кучайтириш ҳамда фаолликларини ошириш мақсадида турли фан ҳафталиклари ўтказилиб, ана шу ҳафтанинг якуни ва таҳлили сифатида ҳафта фанига мувофиқ кечалар уюштирилади ва унга таниқли олимлар, шоир, ёзувчилар таклиф қилинади.

Яқинда Республика босқичига йўлланма олиш учун шахримиздаги мактаб, коллеж ва академик лицейлари ўртасида ўтказилган фан олимпиадаларида мазкур лицей талабалари ихтисослик фанларидан еттита асосий ўринларни кўлга қиритди: немис тили фанидан Раҳимжон Ортиқов, француз тилидан Бахтиёр Холмўминов, она тили ва адабиёт фанидан Ирода Нигматовалар биринчи ўринни, рус тили фанидан Лазиза Ҳамраева иккинчи ўринни немис ва француз тилларидан Носир Зокиров, Арслон Абиловлар учинчи ўринни эгаллашди.

Шунингдек, Ўзбекистон телевидениесида олиб борилаётган «Иқтидор» кўрсатувининг 2003 йилги ғолиблари ҳам ушбу лицей талабалари бўлишди.

Қатрада қуёш акс этганидек, мамлакатимизда содир бўлаётган улкан ўзгаришлар лицей ҳаётида ҳам ўзифода-сини топмоқда. Мустақил ва эркин фикрга эга иқтидорли ёшлар юртимиз истикболини белгилаб беришига шакшубҳа йўқ.

Мақсадхон ҲАКИМОВА

Мулоҳаза

БОЛА БОШИДАН...

— Синглим сиз ёзувчисиз-а, келинг, ёнимда бирпас ўтиринг. Юрагим тўлиб кетяпти...

Мен юз-кўзларидан изтироб изи бор аёлга: «Йўқ, мен ёзувчи эмасман», — деб эътироз билдириб ўтирмадим. Кўнглини бўшатгиси келаётгандир, дея гапини тинглай бошладим.

— Икки ўғилнинг ичига ёлғиз қиз ўстирдим. Ўқитдим. Унча-мунча совчиларни қайтардим. Ўқиганга бераман, дедим. Совчилардан бирининг ота-онаси: «Ўғлимиз ўқияпти, телевизор, радио, магнитофон муҳандиси бўлади», деса лаққа тушиб, узатиб юборибман. Ўқилишни ташлаган экан. Кейин тўй ўтгач ҳа, кўз очиб кўрган, эрдан чиққан, деган иснодга қолмасин, дедим. Бир амаллаб рўзгор қилиб кетишар, йигит киши-ку, дедим. Худонинг иши-да, эгизак фарзандлар кўришди. Ота-онаси кичик ўғилларини уйлантиришдан олдин ўй қилиб беришди. Рўзгор зиммасига тушса, қилар дедим. Йўқ, қизимга бир ҳафта бир акиси, иккинчи ҳафта иккинчи акиси рўзгор қилиб беради. Нафақа пулимдан невараларимнинг пайпоқларига олиб бориб бераман. «Келинларимдан хижолат бўйлапман, ўғлим, бир ишининг бошини тутинг», дедим. «Менга оз-оздан пул берадиган ишхона керакмас», — деб бир баҳона топади. «Ёки болалар ақл ўргатади», деб бир баҳона то-

пади.

Ахир кўп пул учун кўп меҳнат қилиш керак. Тиззасига етмайдиган болалар ўқигандирки, ақл ўргатиш ҳуқуқи бор.

Болалар бетобланса, уйга ташлаб кетади. Дори-дармон қиммат эмиш. Ота-онасигам бордим.

— Мен нима қилай, ўқишга киргиздим, ташлаб кетди. Ўй олиб бердим, бор жамгармамни сарфлай, тоғаси эски бўлсаям машинасини берди, қира қилиб бўлса ҳам рўзгор қил, қайнота-қайнонангдан уялмайсанми, дедим. Сигаретага ҳам мендан пул сўрайди, — деб фигони фалакка чиқади отасининг. Қира қилиб ҳам ёлчимади. Қачон уйга келишса, невараларим тансик нарсаларга кўзлари мўлтираб туришади. Доим сигаретни тутатиб, газет ўқиб ётгани ётган. Яқиндан бери бир жойда бекорчи оғайнилари билан тўпла-ниб, карта ўйнашга ружу қўйган. — Ҳаром ўйин болам, узокроқ юринг, — десам:

— Пулга ўйнамаймиз, шунчаки ишқибозлик, — деб тиржади.

Хайф оталик, хайф йигитлик! Бор-ей, деб қизимнинг кўч-кўронини йиғиштириб келаварай десам, болаларнинг уволидан қўрқаман. Бола барибир отам дейди-да.

...Аёл толиққунча гапирди, орасида йиғлаб-йиғлаб олар: «Эссиз қизим-а, не-не хунарни йигитлардан совчи келган эди, ўқиганга бераман дебман», дея

ёзгирарди.

— Қизингиз ўқиган экан ишга кириб кетса, балки куёвингиз ҳам ... чарос-чаросни кўриб ранг олади, деганларидай...

— Аввалига ишлатмади, ота-онамининг хизматини қилсин, деди. Сўнг болали бўлди. Энди ишга боргани чўчиий кизим бечора, ҳамма нарсаси ўзгариб кетган, шунча йил ишламадим, дейди.

... Мен аслида бу гапни бошқа жўяли фикр тополмаганимдан айтдим. Турриси айтганда, битта аёлнинг ишлари қайнонани қийнаган муаммага ечим бўла олмади. Биз қизлар тарбиясига жуда кўп эътибор берамиз. «Хай, қиз боласан, бир жойга борасан», деб қошиқ ушлашдан нина туттишгача назорат қиламиз. Аммо ўғил болалар тарбиясига у қадар катта эътибор беравермаймиз.

Агар мазкур мақолага қаҳрамон бўлган йигитга ҳам оиласида «эр йигитнинг ҳамияти» деган фикр болалиқдан синг-дирилганда эди, сигаретага ҳам пулни отасидан олмасди, ор қиларди.

Умуман, тўрт мучаси бут бўлатуриб, оила, бола-чақаси учун қайнота-қайнона, қайногаларидан пул олиб, ўзи бемалол сигарета тутатиб ўтирадиган йигитлар қайси шароитда урчишти? Қаердан бу шармандали ҳол?! Йўлимда беҳос дуч келиб кўнглини тўққан аёл бу саволини менга бермади, аммо мен сизларга бергим келаяпти, сиз нима дейсиз?!

Кутлибека РАХИМБОВА

ҲАМ ТЕЖАМЛИ, ҲАМ ҚУЛАЙ

Ҳаётийимизни жамоат транспортисиз тасаввур этиш қийин. Айниқса, йўловчиларга беминнат хизмат қилаётган электропоездлар хизмати алоҳида аҳамиятга эга.

Уларнинг илк қатнови бундан ўттиз йил муқаддам Тошкент-Янгийўл йўналишининг электрлаштирилиши билан бошланган эди. Бугун унинг қамрови янада кенгайиб, Хўжакентдан Самарқандга қадар чўзилди.

— Электровоз тепловозга нисбатан анча тежамли, — дейди «Ўзбекистон темир йўллари» давлат акциядорлик компаниясининг электр таъминоти маркази бошлиғи ўринбосари Садирали Асқаров. — Поездлар электровозга уланганида, уларнинг тезлиги ҳам, кучи ҳам ортади. Шовқин ва ҳавони ифлослантирувчи газлар миқдори кескин камаяди. Анчагина маблағ тежалади.

Шу боис компания темир йўлни босқичма-босқич электрлаштиришга киришган. Жумладан, Фарғона водийсини бошқа вилоятлар билан боғлаш лойиҳаси бўйича талай ишлар амалга оширилмоқда. Асосий мақсад - нефть маҳсулотларини етказиб бериш борасидаги ортиқча харажатларнинг олдини олишдан иборат.

Ўтган йили мазкур йўналишининг Тўқимачи ва Сирғали бекатлари оралиғида етти ярим километр темир йўл электрлаштирилди. Айни пайтда пойтахтдан 30 километр узоқликдаги Кучлук бекатигача бўлган ҳудудда қурилиш-монтаж ишлари давом этмоқда.

Тошкентдан Ангренгача бўлган 114 километрли темир йўлнинг Жалоир-Кучлук оралиғида алоқа тармоқларини ўрнатиш ишлари ҳам ниҳоялаб қолди. Келаётган Наврўз байрами арафасида поездлар Кучлук бекатигача бўлган ўн тўққиз километрли йўлни электровоз кўмағида босиб ўтади.

— Мазкур йўналишда 2004 йилга қадар бир миллиард 400 миллион сўмликча яқин иш бажарилди, — дейди компания капитал қурилиш дирекцияси бошлиғи ўринбосари Шухрат Маҳаммов. — Тошкентдан Ангренгача масофани электрлаштириш ишларини 2006 йилда тугатиш режалаштирилган. Амалдаги поездлар Ангренгача 4 соату 35 дақиқада етиб борса, келгусида бу вақт бир ярим соатга қисқаради.

Холмурод САЛИМОВ,
ЎЗА мухбири

ЖАМҒАРМАНИНГ СОВҒАЛАРИ

«Соғлом авлод учун» халқаро жамғармаси 1-Тошкент Давлат тиббиёт институти болалар стоматология жарроҳлиги бўлимига компьютер ва тиббий жиҳозлардан иборат хайрия ёрдамини топширди.

Бундан ташқари, чет эллик ҳамкорларнинг грантлари эвазига операция қилинган ҳамда даволанаётган Наманган, Жиззах ва Тошкент вилоятларидаги кам таъминланган оилаларнинг йигирма нафар фарзандига жамғарманинг эсдалик совғалари топширилди.

— Ушбу тадбир Қурбон ҳайити ва Меҳр ва мурувват йили муносабати билан ўтказилди, деди жамғарма вакили Жумабек Нуров «Туркистон-пресс» муҳбирига. — Жамғарма шу йилнинг ўзига

кам таъминланган оилаларнинг 140 нафар болаларини операция қилиш учун тиббиёт институти билан шартнома тузди. Бунинг учун АҚШнинг «Смайл трейн» ташкилотидан 5 миллион сўм миқдориди маблағ олинди.

Айни пайтда 15 нафар ўғил-қизлар жарроҳлик йўли билан даволанди. Шунингдек, жамғарма йигирма нафар ўсмирини Германия ва Австрия шифоналарида даволанишлари учун «Пис виллаж Интернешнл» инсонпарварлик

ташкilotи билан ҳам битим имзолади. Ўтган йили мазкур ташкilot «Соғлом авлод учун» жамғармасига 10 миллион сўмлик грантни тақдим этганди. Унинг ходимлари хорижда даволанишга муҳтож болаларни танлаб олиш учун Қашқадарё, Бухоро, Самарқанд вилоятлари ҳамда Тошкент шаҳрида бўлишди.

Айни пайтда Германияда саккиз нафар ўзбек фарзандлари даволанмоқда, шу ойда улар сафига яна олти бола қўшилади. Ж.Нуровнинг таъкидлашича, хорижда даволаниш учун яна юз нафар боланинг ҳужжатлари тайёрланди.

А.АРСЛОНОВ,
«Туркистон-пресс»

МУРУВВАТ ТАДБИРИ

Меҳр ва мурувват йили муносабати билан туманларда турли хайрия тадбирлари ўтказилмоқда.

Куни кеча Чилонзор туманидаги «Қозиробод» маҳалласида ҳам «Меҳр қолур, оқибат қолур» мавзuida тадбир бўлиб ўтди. Уни туман ҳокимлиги, хотин-қизлар кўмитаси ҳамда «Қозиробод» маҳалла фаоллари ҳамкорликда ташкил этдилар.

Шу куни маҳалланинг кам таъминланган, ёрдамга муҳтож оилаларига туман ҳокимлиги ва маҳалла кўмитаси томонидан турли хил совғалар топширилди.

— Жорий йил бошидан буён маҳаллаларимизда, мактабларимизда ана шундай, инсонларни эзгуликка, меҳр-мурувватга чорловчи кечаларни ўтказиб турибмиз, оқибат, саховат ришталари кишилар ўртасида ҳаммиса барқарор бўлишини истаимиз-дейди туман ҳоким ўринбосари, хотин-қизлар кўмитаси раиси Муаттар Содикова.

Гавҳар ДАВРОНОВА

Бўлғуси чемпионлар.

ҚИЗИҚАРАЛИ БЕЛЛАШУВ

Тошкент Давлат шарқшунослик институтида «Маънавият ва маърифат» марказининг Миробод туман бўлими, тарих ва шарқ тиллари лицейи ташаббуси билан «Истиқлол маънавияти» мавзuida беллашув ўтказилди.

Тадбирдан кўзланган мақсад ўсиб келаётган ёш авлод онгида миллийликни шакллантириш, ёшлар орасида фаолликни ошириш ҳамда уларни Президентимизнинг «Миллий истиқлол» ғояси: асосий тушунча ва тамойиллар» рисоласи ва маънавият фанлари бўйича эгаллаган билимларини чуқурлаштиришдан иборат бўлди.

Тадбир давомида ҳакамлар ҳайъати аъзолари ўқувчи ва талабаларнинг маҳоратларини одиллик билан баҳолаб бордилар. Ушбу беллашувда шарқшунослик институти қошидаги тарих ва шарқ тиллари лицейи битирувчи синф ўқувчилари «Истиқлол юлдузлари» ва «Баркамол авлод» гуруҳларига бўлиниб, тўрт шарт бўйича ўзаро куч синашишди.

Биринчи шарт бўйича ҳар иккала гуруҳ ўз жамоаларини миллий урф-одатлар асосида таништирилди. Иккинчи шарт бўйича гуруҳлар «Миллий

истиқлол ғояси: асосий тушунча ва тамойиллар» рисоласи ва маънавият фанлари бўйича билимларини синашди, учинчи шарт бўйича эса жамоа аъзолари ўзларининг маънавий салоҳиятлари, бевосита миллийлигимизни ўзига акс эттирувчи саҳна кўруниши орқали қобилиятларини намоён этишга ҳаракат қилдилар. Ва ниҳоят тўртинчи шартда гуруҳ сардорлари «Келажакда Ватаним ривожини учун қандай ҳисса қўйишим керак?» шиори остида ўз ижод намуналаридан парча келтиришди. Мазкур шартлар 5 баллдан баҳолашиб, якуний 100 баллгача тўпланиши лозим бўлди. Беллашув давомида яхши натижа кўрсатиб, 99 балл тўплаган Дилноза Зайниева бошчилигидаги «Истиқлол юлдузлари» гуруҳи ғолибликни қўлга киритди.

Ғолибларга ҳомийлар томонидан эсдалик совғалари топширилди.

Юлдуз УСМОН

РЕКЛАМАЛАР МОНИТОРИНГИ

Тошкент шаҳар монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш бошқармаси ходимлари томонидан барча турдаги рекламалар мониторинги мунтазам олиб бориляпти. Хусусан, якунланган йилда ўтказилган етмишга яқин мониторинг натижасига кўра рекламаларда қонунчиликка зид ҳолатлар кузатилди.

Реклама қонунчилигида маҳсулот ва хизматга доир маълумотлар тўғри ва аниқ акс этиши талаб этилиб, истеъмолчини чалғитадиган ёлгон ёки ноаниқ маълумотлар тарқатилиши қатъиян тақиқланади.

Холбуки, рекламаларнинг аксариятида маҳсулот ва хизматларнинг яхисини оширилиб, ёмони яширилган. Жумладан, «Реклама сервис» шўъба корхонаси тарқатган рекламада «Зарафшон» концерт залида Шахнозабонунинг концерт дастури фақат жонли ижрода намоиш этилиши айтилгани ҳолда, амалда бунинг акси бўлган, концертда фонограммдан фойдаланилган.

Пойтахтимизда ташқи рекламаларни

жойлаштириш борасидаги ибратли ишларга қарамай, уларнинг ҳаммасини ҳам қонун доирасида деб бўлмади.

Яккасарой тумани, Ш.Руставели кўчасида жойлашган «Манас» хусусий фирмасининг ташқи рекламалари юзасидан ўтказилган текширувда уларнинг ҳеч бир ҳужжатсиз ташкил этилгани маълум бўлди. Бунинг учун фирма тегишли тартибда жаримага тортилди.

Бошқарма томонидан шу йўналишда олиб борилган ишлар натижасида реклама қонунчилигига зид иш тутган юридик ва жисмоний шахслардан икки миллион сўмга яқин жарима ундирилди.

Н.АБДУРАИМОВА,
ЎЗА мухбири

Граф

ТАДҚИҚОТЛАРГА ЙЎЛ ОЧДИ

Тошкент Давлат аграр университетининг кимё ва биокимё кафедраси йирик тадқиқот марказига айланиб қолди. Унинг икки томонлама илмий ҳамкорлик шартномалари бўйича олиб бораётган илмий изланишлари ҳам самарали бўлмоқда.

Ўзбекистон Фанлар академиясининг ўсимлик моддалари кимёси, Умумий ва аорганик кимё ва физикаси институтлари билан тузилган шартномалар қатор янги йўналишлар бўйича тадқиқотлар олиб боришга йўл очди.

Ўзбекистонда ўсадиган доривор ўсимликлардан бир нечасини тадқиқ этиш орқали шифобахш алколоидлар ажратиб олинди. Кафедра олимлари яратган тиббий препаратлар амалиётда қон босимини пасайтириш, болаларда учрайдиган шол касалликларини даволашда қўл келмоқда.

Бир гуруҳ олимлар ихтиро қилган янги препаратлар эса тут дарахтининг зараркунанда қуртига қарши мутагенлик хусусияти билан ажралиб туради.

Акбар АЛИЕВ

Спорт

РАҚИБЛАР МАЪЛУМ

Футбол бўйича Осиё чемпионлар лигаси бахслари бошланишига ҳам санокли кунлар қолди. Осиё футбол конфедерацияси томонидан қўйилган энг кучли жамоаси деб эътироф этилган «Пахтакор» ҳамда ХII миллий чемпионатнинг кумуш медали совриндори «Нефтчи» жамоалари Осиё чемпионлар лигасида Ватанимиз шарафини ҳимоя қилишади. Унинг февралдан бошланадиган Осиё чемпионлар лигаси ўйинларининг мурасис, қизиқarli ҳамда кескин курашлар остида ўтиши кўтиломқода. Сабаби «Пахтакор» Эроннинг «Зоб Ахан» Қатарнинг «Қатар ОК» ҳамда Бахрайнинг «Ал Риффа» жамоалари билан куч синашади. Иқтидорли мураббий Юрий Саркисян шогирдлари эса Саудия Арабистонининг «Ал Иттихот», Эроннинг «Сепасхон», Қувайтнинг «Ал Араби» жамоаларига қарши майдонга тушади. Осиё чемпионлар лигасининг чорак финал учрашувлари 15-22 сентябрда ярим финал бахслари 20-23 октябрда, финал беллашувлари 24 ноябрь ва 1 декабрда бўлиб ўтади. Биз ушбу учрашувларда «Пахтакор» ва «Нефтчи»га омад тилаймиз.

ГУРУХ БАХСЛАРИ БОШЛАНДИ

Истиклол шарофати туфайли футбол ривожини йўлида амалга ошириладиган ишхўрлар ўзининг ихобий натижасини бериши табиий албатта. Зеро, Равшан Хайдаров етакчилигида таркиб жihatдан анча шаклланган Ўзбекистон терма жамоасининг асосий мақсади 2006 йилда ўтадиган жаҳон чемпионати финалида иштирок этиш эканлиги ҳам кундек равшан. Шуниси эътиборлики, 18 февралдан жаҳон чемпионати Осиё минтақаси иккинчи гуруҳида саралаш бахслари бошланади. Мутахассислару мухлислар эътирофига кўра ушбу гуруҳда Хитой Тайпейи, Ироқ, Фаластин терма жамоаларига қарши майдонга тушадиган Равшан Хайдаров шогирдларининг имкониятлари юқори баҳоланмоқда. Куйида эътиборингизга гуруҳ бахслари тақвими аъён қиламиз.

18 февраль

Ўзбекистон — Ироқ

31 март

Хитой Тайпейи — Ўзбекистон

9 июнь

Ўзбекистон — Фаластин

8 август

Фаластин — Ўзбекистон

13 август

Ироқ — Ўзбекистон

17 ноябрь

Ўзбекистон — Хитой Тайпейи

Биз эса кўп минг сонли футбол мухлислари номидан терма жамоамизга гуруҳ бахсларида галаба ёр бўлишини тилаб қоламиз.

НУФУЗЛИ МУСОБАҚА ОЛДИДАН

Хитой Тайпейида яна уч кундан сўнг, аниқроғи 6-8 февраль кунлари теннис бўйича Дэвис Кубогининг биринчи гуруҳ мусобақалари бўлиб ўтади. Унда Ўзбекистон терма жамоаси аъзолари Хитой Тайпейи катта ракетка усталирига қарши қорғта чиқади. Шуниси эътиборлики, терма жамоамиз шарафини ушбу нуфузли турнирда Вадим Куценко, Дмитрий Мазур, Мурод Иноятлов, Сарвар Икромовлар ҳимоя қилади. Айни кунларда умидли теннисчиларимиз Хитой Тайпейида ушбу нуфузли мусобақага тайёргарлик кўришмоқда.

(Ўз мухбиримиз)

Ўзбекистон Республикаси Президенти Матбуот хизмати жамоаси матбуот хизмати тасвирчиси Тўлқин Қурбоновга ораси

МАМЛАКАТ аянинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик изҳор этади.

— Вояга етмаганлар билан ишлаш, улар ўртасида тушунтириш ишларини олиб бориш катта масъулиятни талаб қилади. Чунки, улар барқ уриб, кўкараётган ниҳолга ўхшайди. Ниҳолнинг ўсиши учун парвариш лозим бўлганидек, болалар қалбига ҳам йўл топа билиш керак.

Комиссиянинг асосий вазифаларидан бири вояга етмаганларни ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш, уларнинг назоратсиз қолиши, улар ўртасида ҳуқуқбузарлик ва жиноятлар содир этилишининг олдини олиш ҳисобланади. Комиссия туман прокуратураси, халқ таълими бўлими, туман «Маънавият ва маърифат» бўлими хамкорлигида мактабларда семинарлар, турли тадбирлар ўтказди. Шунингдек, туман «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати, туман ички ишлар бошқармаси хамкорлигида ҳуқуқбузарлик қандай ҳолатларга олиб келиши, унинг аялиқ оқибатлари тўғрисида болалар ўртасида тушунтириш ишлари олиб боради. Хусусан, бир гуруҳ ўқувчилар Зангиота тарбиявий колониясига олиб борилди. У ерда ўтказилган тадбир ўқувчиларда катта таассурот қолдирди.

Комиссия тумандаги мактабларда «Ҳуқуқбузарлик ва жиноятчилик, дайдичилик ва тиламчилик, диний экстремизм ва терроризмнинг олдини олиш», «Оила, маҳалла, мактаб» хамкорлигини ошириш, «Бир болага етти маҳалла ота-она», «Сен қонунни биласанми?», «Ўз ҳуқуқингни биласанми?»

«Гийвандлик умр заволи», «Билмайин босдим тиканини», «Таълим истикболи» каби мавзуларда давра суҳбатлари, кўрик-танлов ва тадбирлар, спорт мусобақалари ўтказди.

Ёшлар — келажакимиз

БОЛА ҚАЛБИГА ЙЎЛ ТОПИБ...

Миробод тумани ҳокимлиги ҳузуридаги вояга етмаганлар ишлари бўйича комиссия ўтган йилда анча ишларни амалга оширди. Комиссиянинг масъул котиби Гулчехра Набиева ўтган йили амалга оширилган ишлар ва бу йилги режалар ҳақида куйидагиларни сўзлаб берди.

Тумандаги 154, 263, 294, 328, 83-мактабларда эса, махсус амалий семинарлар ташкил қилинди. Унда маҳалла фаоллари, ички ишлар идоралари ходимлари, педагогик жамоалар муаммоли масалалар юзасидан фикр алмашдилар. Шунингдек, 21-сонли касбхона коллежида «Соғлом турмуш тарзи» мавзусида саккиз соатлик махсус курс ўтилди. Шунингдек, 83, 57, 110-мактабларда сайёр йиғилишларни ўтказиб, ички ишлар идоралари томонидан юборилган тақдимномаларни жамоатчилик билан биргаликда кўриб чиқиб, таҳлил қилинди.

Комиссия ташаббуси билан соғлиқни сақлаш борасида ҳам бир қатор

ишлар амалга оширилди. Жумладан, ўсмир қизларнинг соғлигини ҳимоя қилиш, турли касалликларнинг олдини олиш ва гинекология хизматини йўлга қўйиш мақсадида оилавий шифохоналарда «Болалар гинекология хонаси» ташкил этилган. Ушбу хоналарда ўсмир қизлар гинекологияси бўйича мутахассислар иш олиб бормоқда. Улар ўсмир қизлар орасида касалликларни аниқлаш ва даволаш, қиз болалар ногиронлигининг олдини олиш, ташхис ва соғломлаштириш тадбирлари устидан назорат кучайтирмоқда.

Кўча-кўйда кетаётган баъзан сўкиниб уришаётган болаларга дуч келаман. Наҳотки, ота-оналар фарзандларига одоб, меҳрибонлик, ширинсуханлик билан ўз таъсирларини ўтказа олишмаса деб ҳаёлимдан ўтади. Мен ҳам икки фарзанд онасиман. Фарзандларимнинг кўчада сўкиниб юришини тасаввур ҳам қила олмайман. Кундалик белгилаб берган вазифаларимни ишдан келгунимча бажаришди. Ахир, тарбия аввало оилаларда бошланади.

«Меҳр ва мурувват» йилида ота-оналар фарзандларига янада эътиборни кучайтиришга, болаларимиз одоб-ахлоқли, ўқимишли, бир сўз билан айтганда, ота-боболарига муносиб фарзандлар бўлиб етишишларини истардим.

Дилдора ТОИРОВА,
«Туркистон-пресс»

Кикбоксинг

ЧЕМПИОННИНГ САБОҚЛАРИ

Бугунги кунда юртимизда айниқса, болалар спортини ривожлантириш йўлида олиб борилаётган саъй-ҳаракатлар алоҳида аҳамиятга эга. Бокс, каратэ, теннис каби спортнинг бир неча турлари пухта замин асосида ривожлантириб борилаётганлиги боис мамлакатимиз спортчилари ҳам бу йўналишларда кўплаб ютуқларни қўлга киритмоқдалар.

Ана шундай муваффақиятларга эришаётган умидли ёшларимиздан бири бу— кикбоксинг бўйича натижалари тобора ўсиб бораётган — Акмал Восиковдир.

Ешлигидан спортга ошно бўлган Акмал ўзининг тиришчиқлиги, иштишувчанлиги билан ўртоқлари орасида ажралиб туради. Мураббийлари ҳам у билан ишлашни яхши кўришар, кикбоксингнинг барча сир-асрорларини унга ўргатишга ҳаракат қилишарди. Устозлари кўрсатмаларига амал қилган қаҳрамонимиз 2000 йилда Тошкентда ўтказилган халқаро турнирда яхши иштирок этиб 2-ўринни қўлга киритди. Галаба унинг кучига куч, гайратига гайрат бағишлади. Тинимсиз машқлар бе-самар кетмади. 2003 йил Республика миқёсида бўлиб ўтган мусобақада голиб чиқди. Айни пайтда Акмал турнирларда

муваффақиятли иштирок этиш билан бирга спорт клубида ўсмир ёшларга кикбоксинг сирларидан сабоқ бериб келмоқда.

— Ҳозирги кунда менга бир қанча жонқуяр мураббийлар устозлик қилишади. Ботир Зокиров, Акмал Зокиров, Сардор Тошхўжаевлар ана шундай мураббийлар сирасига қиради, — дейди Акмал Восиков. — Шунингдек, айни пайтда ўзим ҳам 50 нафардан ортиқ ёшларга сабоқ бериб келаман. Асосий мақсадим шогирдларимни мажон миқёсидаги нуфузли турнирларга тайёрлаб, ўзим ҳам уларда муваффақиятли иштирок этиб, голибликни қўлга киритишдир.

Садриддин АЗИЗОВ
СУРАТДА: (ўнгда) кикбоксинг бўйича Ўзбекистон чемпиони Акмал Восиков.

Биласизми?

1748 йилда Италиядаги Везувий вулкони лаваси остида бир муъжиза билан сақланиб қолган 82 буханка нонни топишган. Лекин, афтидан, бизнинг кунларгача етиб келган энг қадимги нон мисршунослар Рамзес III нинг даҳмасидан топган обинон бўлса керак. Унинг тайёрланганига бир неча минг йил бўлган.

Одамлар нон ёпишни қачон ўрганишган? Ҳозирча бу саволга аниқ жавоб йўқ. Лекин тарихда шундай нуқтаи назар бор: эрамизгача бўлган 4000 йилда мисрликлар нонни кашф қилишган. Геродот гувоҳлик беради: «...бошқалар бугдой ва арпа билан озиқланишди, Мисрда эса бу бошоқли ўсимликларни истеъмол қилишнинг катта шармандалик ҳисоблашди. У ерда бугдойнинг алоҳида навидан нон ёпишди».

«Новвой» сўзи эрамизгача бўлган 1300-1200 йилларга дахлдор ёзма манбаларда учрайди. Бироқ нон ёпиш анча кейинроқ, саккиз-ўн аср ўтган мустақил, кўпчилик тан олган ва қадрлайдиган касбга айланади.

Римликлар гайратли, ишдан қочмайдиган кишилар бўлишган. Бизнинг замонамизда Эврисакнинг макбараси топишган. Унинг ноёб архитектураси ва безаги археолог ва тарихчиларни лол қолдирган. Макбара улкан нон савати шаклида қурилган, сабаби, Эврисак булочкапаз бўлган. Иншоотнинг пештоқи текис юзга макбар билан ишланган бўлма хайкаллардан иборат. Одам шакллари нон ёпиш жараёнини тасвирлайди: бири бугдой ўраётти, иккинчиси уни тегирмонга олиб бораётти, учинчиси бугдойни туйиб, унга айлантириб, нон ёпаётти.

Бир донга бугдойдан 20 миллиграмм биринчи нав ун олиш мумкин. Битта батон ёпиш учун эса 10 мингта бугдой дони керак бўлади.

Санкт-Петербургдаги тарих музейида қотган, вақт ўтиши натижасида эмас, асли қора бўлган бир кесим нон сақланади. Гарчи котиб қолган бўлсада, уни суҳари деб бўлмайди. Олдий нон бундай қотмайди.

У қамалдаги шаҳарда яшаган одамнинг бир кунлик нормаси. Бу нонда ун оз. Унга бошқа нарсалар ҳам аралаштирилган. Оғирлиги 125 грамм.

Қора нонда оқ нондигидан 30 фоиз кўп темир моддаси, икки баравар кўп калий ва уч баравар кўп магний бор.

Дунё дон исрофгарчилигидан кўп нарсга йўқотди. «Нон ва дон» халқаро конгрессларидан бирида таъкидланишича, донни сақлаш жараёнида жаҳонда етиштирилаётган доннинг 8-10 фоизи исроф қилинар экан.

Жазоирлик мутахассисларнинг ҳисобича, бир одам бир кунда 9,72 грамм нонни (бу 10 грамм дон демек) исроф қилар экан. Бу мамлакат бўйича бир йилда 43.800 тонна донни ташкил этар экан. Бу дондан тайёрланган нон билан 400 минг аҳолиси бўлган шаҳарни бир йил давомида боқиш мумкин эди.

Ўзбекистон ўз мустақиллигини аъён қилган 1991 йилда республикада 940 минг тонна галла тайёрланган. Шундан бери ўтган йилларда галла етиштириш беш баравардан зиёдга ўсиб, мамлакатимиз галла мустақиллигига эришди. Ўзбекистонда ҳозир ҳар йили 5 миллион тоннадан зиёд галла етиштирилмоқда.

Аваз НАЗИРОВ тайёрлаган.

Бош муҳаррир
Акмал АКРОМОВ

Манзилимиз: 700000,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32

ТЕЛЕФОНЛАР:

хатлар — 133-29-70;

эълонлар:

133-28-95, 132-11-39;

факс: (3712) 133-21-56.

Ҳажми — 2 босма таъбик офсет
усулида босилади.
5576 нусхада босилди. Қопро бичими А-3

Газета Тошкент шаҳар
Матбуот ва ахборот
бошқармасида 1-рақам
билан рўйхатга олинган.

Душанба, сешанба, чоршанба,
пайшанба ва жума кунлари чиқади.
Нашр кўрсаткичи — 563

Нашрини етказиб бериш масалалари бўйича турар жойларини почта бўлимига ёки «Тошкент почтасига» — 133-74-05 телефонига мурожаат қилишнинг мумкин.

Газета «Тошкент оқшоми»нинг компьютер марказида терилди ва саҳифаланди.

«Шорк» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси.
Қорхона манзили: «Буёқ Тур» кўчаси, 41-уй.